

práva, vyslechnouti přísežně svědky ústního posledního pořízení. Osoby přezvědné nelze přísežně slyšeti.

(Rozh. ze dne 27. března 1924, R II 103/24.)

Pozůstalostní soud poukázal dědičku ze zákona na pořad práva proti dědičkám ze závěti a nařídil přísežný výslech svědků písemné závěti. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil pozůstalostnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, dále ve věci jednal a nařídil mu mimo jiné, by dříve, nežli rozhodne o přijetí přihlášek ze závěti na soud a o určení procesní role, slyšel přísežně svědky ústní závěti jakož i přísežně slyšel další osoby přezvědné.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu potud, že zrušil usnesení rekursního soudu, pokud jím bylo zrušeno usnesení prvního soudu a nařízeno pokračování v řízení za tím účelem, by dříve, než bude rozhodnuto o přijetí dědických přihlášek dědiček ze závěti a o tom, kdo má býti odkázán na pořad práva, byly přísežně vyslechnuty též osoby přezvědné.

Důvody:

Lze ponechat stranou otázku, zda je nezbytně třeba, by dříve, než bude rozhodnuto o tom, mají-li dědické přihlášky, podané na základě tvrzené ústní závěti na soud býti přijaty, a která z dědiček má býti odkázána na pořad práva, přísežně byli slyšeni svědci posledního pořízení, neboť tolik jest jisto, že se toto opatření nepříčí zákonu. Jsouť dědičky, které chtějí neplatnou písemnou závěť ze dne 16. listopadu 1922 zachovati v platnosti jako závěť ústní, dle §u 66 nesp. pat. a §u 586 obč. zák. oprávněny žádati, by svědci poslední vůle byli přísežně slyšeni. Pokládá-li rekursní soud k vůli úplnému vysvětlení a bezpečnému posouzení věci za potřebí, by dříve, než bude rozhodnuto o naznačených otázkách, byly osoby, jež podepsaly písemnou závěť, přísežně slyšeny jako svědci ústního posledního pořízení, nemá rekurentka důvodné příčiny ke stížnosti, a proto nebylo lze vyhověti jejímu dovolacímu rekursu, pokud napadá příslušnou část usnesení rekursního soudu. Přísežného výslechu osob přezvědných v mimosporném řízení ovšem ani § 66 nesp. pat., ani § 586 obč. zák. nepřipouští, v tom směru není opatření rekursního soudu odůvodněno a dovolací rekurs jest opodstatněn, pročez mu bylo vyhověno a usneseno se, jak ve výroku uvedeno.

Čís. 3661.

Byl-li dluhopis s prorogační doložkou předložen dlužníku pouze k podpisu, aniž mu byl čten a aniž ho dlužník sám přečetl a aniž byl upozorněn na prorogační doložku, nepodrobil se dlužník podpisem dluhopisu umluvenému sudišti.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1924, R I 226/24.)

Žalující záložna domáhala se na žalovaném žalobou zadanou na okresním soudě v L. zaplacení 15.000 Kč na základě dluhopisu ze dne 7. prosince 1922, tvrdíc, že žalovaný podpisem tohoto dluhopisu podrobil se ve všech právních sporech z této zápůjčky příslušnosti okresního soudu v L. Žalovaný namítl nepřislusnost soudu a, doznávaje, že podepsal onen dluhopis, obsahující doložku prorogační, tvrdil, že doložka prorogační nebyla přečtena, že toliko podepsal vyplněný formulář dluhopisu, při čemž mu bylo toliko sděleno, na kolik byl dluhopis vystaven. Soud první stolice vyhověl námitce věcné nepřislusnosti a žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námitku věcné nepřislusnosti. Důvody: Žalovaný, podpisuje dluhopis, měl zachovati aspoň obyčejnou opatrnost, jakou u svéprávného muže a živnostníka dlužno předpokládati, a přečísti si, co podpisuje. Nebylo ani tvrzeno, že možnosti takové neměl. Spokojil-li se pouhým udáním, že jde o dluhopis na 15.000 Kč, a podepsal-li nečtený formulář dluhopisu, nutno o něm tvrditi, že se mlčky podrobil podmínkám v dluhopisu obsaženým, neboť nelze tvrditi, že podpisem dluhopisu pouze části obsahu jeho se podrobil a části nikoliv. V dluhopisu jest obsažena doložka prorogační, kterou nutno považovati za výslovnou úmluvu o příslušnosti soudu dle Šu 104 j. n. Že žalovaný úmluvu takovou zamýšlel vyloučiti, nebylo ani tvrzeno. Že by tato výslovná úmluva, obsažená v listině o právním jednání, ještě zvláště musila býti smluvena a že by nebylo možno stejně jako v ostatní podmínky dluhopisu i v tuto úmluvu podpisem listiny vejíti, není zákonem předepsáno. Jest proto žalovaný vázán doložkou prorogační a nutno proto míti za to, že došlo tu k výslovné úmluvě stran o příslušnosti soudu dle Šu 104 j. n.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Zjistil-li první soud výpovědi svědka Hynka K-a, že žalovanému byl dluhopis pouze k podpisu předložen, že však nebyl mu čten ani on sám jej nečetl a že bylo mu jen sděleno, že je to dluhopis na 15.000 Kč za zboží a že na prorogační doložku dluhopisu nebyl upozorněn, vyplynul z těchto zjištění správný závěr prvního soudu, že žalovanému při podpisu dluhopisu vůbec nebylo známo, že obsahuje ustanovení o výhradě příslušnosti soudu v L. Mylným jest náhled rekursního soudu, že žalovaný již pouhým podpisem dluhopisu projevil mlčky souhlas s prorogací, když nebylo ani zjištěno, že mu byla poskytnuta možnost, by se o obsahu dluhopisu přesvědčil, a domněnka rekursního soudu přičí se skutkovým zjištěním prvního soudu, že jednalo se ve spěchu, že dluhopis by sepsán povrchně a že žalovanému pouze k podpisu byl předložen. Nebylo-li však prokázáno, že žalovanému byl, neb musel býti znám odstavec dluhopisu, vyhrazující příslušnost soudní v L., nemohl ovšem ani mlčky projevit srovnalé vůle s tímto ustanovením dluhopisu, podepsav dluhopis, a nedošlo tudíž k platné úmluvě a dohodě o příslušnosti soudní (§ 869 obč. zák.).